

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

มนุษย์เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีค่าของโลกและของชาติ มนุษย์จะมีค่าได้ก็ต้องมีขบวนการสืบเนื่องมาตั้งแต่วัยเด็ก ดังนั้นเด็กทุกคนจึงสมควรจะได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐาน และการคุ้มครองให้พ้นจากการเอารัดเอาเปรียบของบุคคลและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ, 2534, หน้า 2) บิดามารดา จะต้องรับผิดชอบต่อการพัฒนาเด็ก การอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ เป็นหน้าที่ พ่อแม่ ครู อาจารย์ และทุกคนที่เกี่ยวข้อง เด็กอายุ 0-6 ปี ถือว่าเป็นวัยสำคัญในชีวิตช่วงหนึ่ง เพราะช่วงนี้มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และเสริมปัญญาทำให้เด็กวัยนี้เป็นวัยที่มีความสำคัญในการวางพื้นฐาน ในด้านการเรียน อุปนิสัยใจคอ ตลอดจนสุขภาพ โรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษาจึงเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาเบื้องต้น โดยมุ่งเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาเป็นสำคัญ

การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพเยาวชนของชาติ ช่วงอายุแรกเกิด เป็นวัยที่มีความสำคัญสำหรับชีวิตมนุษย์ ผลของการให้การศึกษาจะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการ ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์ จิตใจ และบุคลิกภาพในระยะต่อไป รัฐได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษา สำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา จึงได้ประกาศแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 กำหนดให้ การศึกษาเด็กระดับก่อนประถมศึกษา เป็นการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู และพัฒนาความพร้อมของเด็ก ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพ และสังคม เพื่อการศึกษาในระดับต่อไป การจัดการศึกษาในระดับนี้อาจจัดในรูปของชั้นเด็กเล็กอนุบาลศึกษา หรือในรูปของศูนย์พัฒนาเด็กประเภทต่าง ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของแต่ละพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย จากแผนงานศึกษาดังกล่าวหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้กำหนดนโยบายและ แนวทางในการดำเนินการจนแพร่หลาย เป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กก่อนประถมศึกษา โดยหน่วยงานที่ดำเนินการในเรื่องนี้มีหลายกระทรวงและหลายหน่วยงาน

1. กระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกรมสามัญศึกษา (กรมการศึกษาพิเศษ) กรมการฝึกหัดครู และกรมการศาสนา

2. กระทรวงมหาดไทย ได้แก่ กรมการพัฒนาชุมชน กรมประชาสงเคราะห์ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เทศบาลเมืองพัทยา
3. กระทรวงสาธารณสุข ได้แก่ กรมอนามัย
4. ทบวงมหาวิทยาลัย ได้แก่ โรงเรียนสาธิตของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ
5. กรุงเทพมหานคร ได้แก่ สำนักงานการศึกษา
6. สมาคม และมูลนิธิต่าง ๆ

สำนักงานการศึกษาเอกชนเป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา มากที่สุดโดยควบคุมดูแลโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษาเอกชนซึ่งมีอยู่หลายรูปแบบ บางแห่งสอนระดับก่อนประถมศึกษาอย่างเดียว บางแห่งสอนชั้นระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

จรัส นองมาก (2539, หน้า 14) เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชนว่า เมื่ออุตสาหกรรมกลุ่มเป้าหมายทั่วประเทศแล้ว โรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษาที่เข้าสู่ระบบโรงเรียนจะมีร้อยละ 40 นอกจากนั้นยังไม่เข้าสู่ระบบโรงเรียน ซึ่งเป็นสถานที่รับเลี้ยงเด็กหรือศูนย์พัฒนาเด็ก จึงทำให้เกิดความต้องการให้มีการจัดตั้งโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษาเพิ่มขึ้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ดำเนินการควบคุมดูแลโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษาเอกชนใน 2 ลักษณะ คือ

1. ควบคุมให้เป็นไปตามระเบียบ เช่น การบรรจุแต่งตั้ง และย้ายสถานที่
2. ควบคุมดูแลให้เป็นไปตามแผนการเรียนการสอน หรือเป็นการดูแลทาง

วิชาการ

โดยแนะนำให้ผู้เกี่ยวข้อง ได้รู้ว่า แนวการจัดการเรียนการสอนชั้นระดับก่อนประถมศึกษาที่ถูกต้องเป็นอย่างไร โรงเรียนเอกชนก็พยายามที่จะตอบสนองความต้องการของผู้ปกครอง จนบางครั้งทางโรงเรียนมุ่งรักษาน้ำใจลูกค้ามากเกินไป จนลืมจุดยืนของตนเองว่าถึงไหนถูก

จากทัศนะที่เกี่ยวกับโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษาของ จรัส นองมาก ทำให้เป็นสภาพของโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งเจ้าของกิจการโรงเรียนเอกชนจำเป็นต้องเสริมความเด่นของโรงเรียน เพื่อเรียกความสนใจ ความพอใจของผู้ปกครอง ซึ่งบางครั้งก็เกิดความขัดแย้ง ระหว่างหลักการกับการปฏิบัติงาน เพราะโรงเรียนเอกชน เป็นการประกอบธุรกิจประเภทหนึ่งซึ่งต้องคำนึงตลาดสินค้าและบริการ สำหรับเด็กก่อนประถมศึกษานั้นต้องมีลักษณะพิเศษกว่าตลาด และบริการอื่นๆตรงที่ว่าผู้ประกอบต้องมีจรรยาบรรณและจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อสังคมสูง ซึ่งการจัดการศึกษาของเอกชนย่อมมีลักษณะการบริหารการศึกษาเหล่านี้

คือ การบริหารส่วนหนึ่งอยู่กับจุดมุ่งหมายของเจ้าของโรงเรียนอีกส่วนหนึ่งต้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดไว้ ดังนั้น คุณภาพการศึกษาจะดีเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพ การดำเนินงานหลายด้านที่สนับสนุน เช่น การบริหารงานด้านธุรการ/การเงิน การบริหารงานด้านวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหารงานอาคารสถานที่ การบริหารงานสัมพันธ์กับชุมชน ประกอบกับปัจจุบันมีแนวคิดว่าการปรับปรุงคุณภาพโรงเรียนอนุบาลนั้นผู้ปกครองยังเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งอีกประการหนึ่งเพราะว่าเด็กที่ได้รับการพัฒนาด้วยวิธีการที่ถูกต้องจากโรงเรียนเมื่อได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนเป็นการเสริมแรงจากผู้ปกครองเด็กจะเกิดความพร้อมในการเรียนรู้และเรียนรู้อย่างมีความสุข การพัฒนาการด้านต่าง ๆ เป็นไปตามเป้าหมาย ดังนั้นผู้ปกครองควรเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการศึกษาในโรงเรียนโดยให้เข้ามามีบทบาทในการรับรู้ การดำเนินงานและเสนอแนวทางในการจัดการศึกษา เนื่องจากจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของโรงเรียนกับจุดมุ่งหมายของผู้ปกครองมุ่งพัฒนาตัวเด็กเป็นสำคัญ ดังนั้นผู้ปกครองต้องตระหนักถึงความสามารถในการบริหารโรงเรียนด้านต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับของ ผู้ปกครอง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจเป็นอย่างยิ่งที่จะศึกษาสภาพและความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน ภาคตะวันออก ซึ่งมีโรงเรียนอนุบาลทั้งหมด 204 โรงเรียน (สำนักงานการศึกษาเอกชน, 2542, หน้า 2) จำนวนโรงเรียนอนุบาลที่เปิดสอนระดับอนุบาลมีจำนวนมากเช่นนี้ย่อมเป็นสาเหตุให้เกิดสภาพการแข่งขันระหว่างโรงเรียนในอันที่จะพัฒนาโรงเรียนเพื่อให้อยู่ในเกณฑ์การตัดสินใจของผู้ปกครองตามความศรัทธา ความนิยม ซึ่งจำเป็นอย่างที่โรงเรียนอนุบาลเอกชน ภาคตะวันออกควรทราบถึงสภาพและความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาแต่ระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารโรงเรียนในด้านต่าง ๆ เพื่อกำหนดแนวทาง นโยบาย และแผนงานในการพัฒนาโรงเรียนให้มีมาตรฐานและคุณภาพดียิ่งกว่าเดิม

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน ภาคตะวันออก จำแนกตามระดับการศึกษา รายได้และอาชีพของผู้ปกครอง
2. เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน ภาคตะวันออก จำแนกตามระดับการศึกษา รายได้และอาชีพของ

ผู้ปกครอง

3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน ภาคตะวันออก จำแนกตามระดับการศึกษา รายได้และอาชีพของผู้ปกครอง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบถึงสภาพและความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน ภาคตะวันออก

2. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน นำมาวิเคราะห์ พิจารณา ปรับปรุงสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง ตลอดจนนำข้อมูลเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาปรับปรุงนโยบายการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนต่อไป

คำถามในการศึกษาค้นคว้า

1. สภาพการดำเนินงานของโรงเรียนต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน ภาคตะวันออก จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อยู่ในระดับใด

2. สภาพการดำเนินงานของโรงเรียนต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน ภาคตะวันออก จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง อยู่ในระดับใด

3. สภาพการดำเนินงานของโรงเรียนต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน ภาคตะวันออก จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง อยู่ในระดับใด

4. ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน ภาคตะวันออก จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อยู่ในระดับใด

5. ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน ภาคตะวันออก จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง อยู่ในระดับใด

6. ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน ภาคตะวันออก จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง อยู่ในระดับใด

7. สภาพและคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน ภาคตะวันออก จำแนกตามระดับการศึกษา รายได้และอาชีพของผู้ปกครองแตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้า

1. ความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน ภาคตะวันออก ที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีความแตกต่างกัน
2. ความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน ภาคตะวันออก ที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครองมีความแตกต่างกัน
3. ความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน ภาคตะวันออก ที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครองมีความแตกต่างกัน
4. ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน ภาคตะวันออก แตกต่างกัน
5. ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน มีความคาดหวังการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน ภาคตะวันออกแตกต่างกัน
6. ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความคาดหวังการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน ภาคตะวันออกแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อให้การศึกษานี้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขอบเขตการศึกษาดังนี้

1. การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพและคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาโรงเรียนเอกชน ภาคตะวันออก จำนวน 204 โรงเรียนในงานต่าง ๆ 6 ด้านดังต่อไปนี้

- 1.1 การบริหารวิชาการ
- 1.2 การบริหารงานธุรการและการเงิน
- 1.3 การบริหารงานบุคคล
- 1.4 การบริหารงานกิจการนักเรียน
- 1.5 การบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน

ซึ่งงานทั้ง 6 ด้านนี้ ผู้ปกครองสามารถรับรู้ได้จากประสบการณ์ในการติดต่อหรือร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียน

1.6 การบริหารงานอาคารสถานที่

2. ประชากร และ กลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน ภาคตะวันออก ปีการศึกษา 2540 จำนวน 1400 คน จากจำนวน 204 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน ภาคตะวันออก โดยใช้ตาราง เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 302 คน จาก 10 โรงเรียน

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ระดับการศึกษา และอาชีพ

3.1.1 ระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน

3.1.1.1 ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

3.1.1.2 ระดับปริญญาตรี หรือ สูงกว่า

3.1.2 รายได้ของผู้ปกครองนักเรียน

3.1.2.1 ต่ำกว่า 10,000 บาท

3.1.2.2 ตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป

3.1.3 อาชีพของผู้ปกครองนักเรียน

3.1.3.1 ข้าราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ

3.1.3.2 รับจ้าง

3.1.3.3 ประกอบอาชีพส่วนตัว

3.2 ตัวแปรตามคือ สภาพและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน ภาคตะวันออกมี 6 ด้าน ดังนี้

3.2.1 การบริหารงานวิชาการ

3.2.2 การบริหารงานธุรการและการเงิน

3.2.3 การบริหารงานบุคคล

3.2.4 การบริหารงานกิจการนักเรียน

3.2.5 การบริหารงานสัมพันธ์กับชุมชน

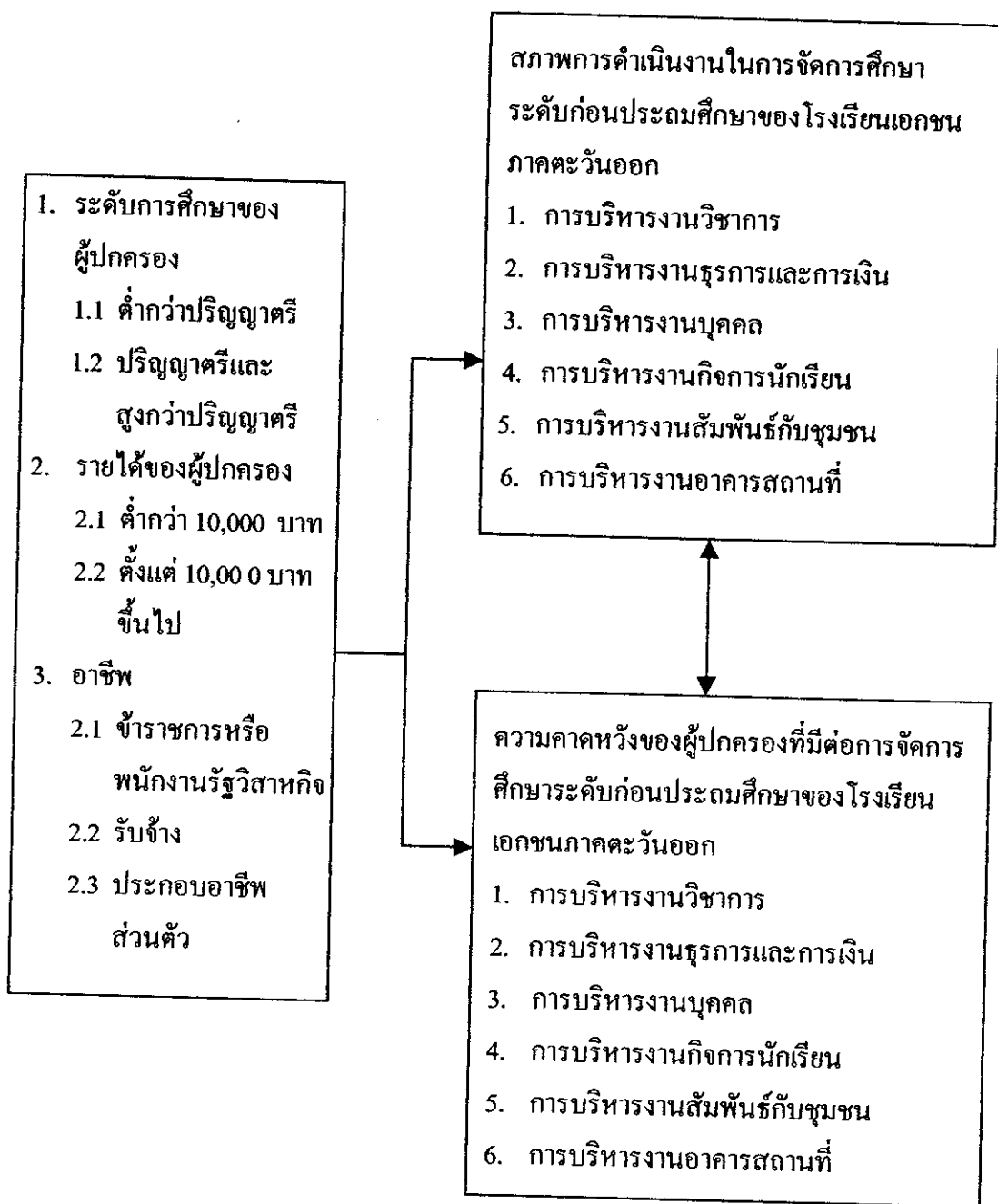
3.2.6 การบริหารงานอาคารสถานที่

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาสภาพและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน ผู้วิจัยได้ศึกษาใช้แนวความคิดเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2528, หน้า 28) ใน 6 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานธุรการและการเงิน การบริหารงานบุคคล การบริหารงานกิจการนักเรียน การบริหารงานสัมพันธ์กับชุมชนและการบริหารงานอาคารสถานที่ โดยศึกษาและเปรียบเทียบจำแนกตามระดับการศึกษา รายได้และอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน ดังภาพที่ 1

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบความคิดในการศึกษาค้นคว้า

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โรงเรียนเอกชน หมายถึง สถานศึกษาที่บุคคลหรือคณะบุคคลจัดให้การศึกษาแก่นักเรียน ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 เป็นโรงเรียนประเภทสามัญศึกษา เปิดสอนตั้งแต่ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และอยู่ในความควบคุมดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ในงานวิจัยนี้หมายถึงโรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออก ที่เปิดทำการสอนระดับอนุบาล

2. สภาพการดำเนินงานของโรงเรียน หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการบริหารงานของโรงเรียนเอกชนในระดับก่อนประถมศึกษา ภาคตะวันออกในด้านต่าง ๆ ในปัจจุบัน

3. ความคาดหวัง หมายถึง ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเอกชน ภาคตะวันออก วัดได้จากแบบสอบถามที่สร้างขึ้นในขอบข่ายงานของโรงเรียน 6 ด้าน คือ

3.1 การบริหารงานด้านวิชาการ หมายถึง งานที่โรงเรียนเอกชนได้ดำเนินการเกี่ยวกับการนำหลักสูตรอนุบาล พุทธศักราช 2540 ไปใช้ ขอบเขตของงานด้านนี้จะรวมไปถึงการจัดการเรียนการสอน วิธีสอนของครู กิจกรรมการเรียนการสอนนี้คุณครูจัดให้นักเรียนสื่อการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผล และการส่งเสริมทักษะในด้านต่าง ๆ

3.2 การบริหารงานบุคคล หมายถึง การดำเนินที่เกี่ยวกับนโยบายและ แนวทางการเลือกสรรบุคคลเข้ามาทำงาน การบรรจุแต่งตั้งให้เหมาะสมหน้าที่ต่าง ๆ การพัฒนาบุคลากร รวมทั้งการทํานุบำรุง และดูแล ผู้ปฏิบัติงานให้ทำงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การปูนบำเหน็จ รางวัลให้ด้วยความชอบธรรม

3.3 การบริหารงานธุรการ และ การเงิน หมายถึง การดำเนินงานในส่วนของงานเอกสาร สารบรรณที่จัดเก็บอย่างมีระเบียบ และเป็นระบบ สะดวกต่อการใช้ประโยชน์ เพื่อให้บริหารด้านธุรการเป็นไปอย่างรวดเร็ว ถูกต้อง สามารถเอื้อประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานทุกฝ่ายอย่างทั่วถึง ส่วนการดำเนินงานด้านการเงิน มีการวางแผนการจัดทำงบประมาณ รายรับ รายจ่าย และดำเนินการด้านการเงินอย่างเป็นระบบ รวมทั้งการจัดทำบัญชีการเงินที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

3.4 การบริหารงานกิจกรรมนักเรียน หมายถึง การบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ในส่วนที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนในห้องเรียนหรือกิจกรรมที่กำหนดไว้ในระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่กำหนดไว้เป็นลายลักษณ์

อักษร เพื่อให้นักเรียนพัฒนาก้าวหน้า เช่น การปกครองนักเรียน การบริหารด้านต่าง ๆ กิจกรรมที่เสริมสร้างประสบการณ์แก่นักเรียน

3.4 การบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง ความสัมพันธ์ที่โรงเรียนมีต่อผู้ปกครองนักเรียน ในลักษณะการให้และรับ ข้อมูล การรับฟังความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะ และให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ เพื่อความร่วมมือในการศึกษาของนักเรียน และความเจริญของท้องถิ่น การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนจะออกมาลักษณะของการจัดประชุม การปรึกษาหารือ การส่งข่าวสาร และการจัดตั้งสมาคมต่าง ๆ เป็นต้น

3.5 การบริหารงานอาคารสถานที่ หมายถึง การจัดการใช้อาคารบริเวณโรงเรียนให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด การดูแลรักษาให้คงสภาพดี และตอบสนองความต้องการอย่างเพียงพอ รวมทั้งการจัดบริเวณ และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้สวยงามกลมกลืนกับธรรมชาติ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทางด้านร่างกายและจิตใจของเด็กนักเรียน

4. ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ให้การดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิดที่บ้านอาจจะเป็นบิดา มารดา หรือญาติของนักเรียนที่เข้ารับการศึกษานในโรงเรียนเอกชน ภาคตะวันออกเฉียง

5. ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาชั้นสูงสุดในการจบการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

5.1 ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

5.2 ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี

6. รายได้ หมายถึง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองจากการประกอบอาชีพจนได้รับเป็นรายเดือน รายปีแล้วนำมาเฉลี่ยเป็นรายเดือน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

6.1 รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท

6.2 รายได้ตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป

7. อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง ประเภทของงานที่ผู้ปกครองกระทำเพื่อเลี้ยงชีพในการวิจัยครั้งนี้เน้นลักษณะความเป็นเจ้าของหรือรับจ้างการใช้ความรู้ ตำแหน่งหน้าที่การงาน ที่ทำ ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ

7.1 ข้าราชการในหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ และพนักงานในรัฐวิสาหกิจ

7.2 รับจ้าง ได้แก่ พนักงานในสถานประกอบการเอกชน

7.3 ประกอบอาชีพส่วนตัว ได้แก่ เจ้าของกิจการธุรกิจ อุตสาหกรรม เกษตรกรรม

8. ภาคตะวันออก หมายถึง เขตพื้นที่ภาคตะวันออก ประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่
ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด และสระแก้ว ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา และนครนายก